

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **Mgr. V. V.**, proti žalovanému: **Nejvyšší správní soud**, se sídlem Moravské náměstí 611/6, Brno, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 28. 2. 2023, č. j. 31 A 97/2022-30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

[1] Kasační stížností se žalobce domáhal zrušení v záhlaví označeného usnesení krajského soudu, kterým byla odmítnuta jeho žaloba na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením žalovaného (zásahová žaloba).

[2] Žalobce se uvedenou žalobou domáhal vyslovení nezákonnosti (deklaratorní zásahová žaloba) postupu žalovaného, který podle žalobce spočíval v tom, že a) „dne 12. října 2022, v přízemí budovy Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno vyvěsil na úřední desce Nejvyššího správního soudu adresu trvalého pobytu žalobce Č. X, P. X tedy osobní údaje žalobce, za jménem, příjmením a akademickým příjmením žalobce v rámci zveřejnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. října 2022, č. j.: 6 As 68/2022-70 učiněného v senátě složením z předsedy JUDr. Tomáše Langáška, LL.M., soudce JUDr. Ing. Filipa Dienstbiera, Ph.D. a soudkyně Mgr. Ing. Veroniky Juříčkové v právní věci žaloby žalobce proti žalované vládě, týkající se žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívající ve jmenování JUDr. Igora Stříže do funkce nejvyššího státního zástupce, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. února 2022, č. j.: 8 A 98/2021-76, přičemž

adresa trvalého pobytu žalobce, bude sejmuta z úřední desky Nejvyššího správního soudu, v rámci svěšení citovaného rozsudku dne 26. října 2022 a to za situace, kdy adresa trvalého pobytu žalobce je a bude takto veřejně dostupná veřejnosti od data 12. října 2022 do dne 26. října 2022 tedy po dobu dvou týdnů“; a b) „dne 12. října 2022, v budově Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno nechal vyvěsit na elektronické úřední desce Nejvyššího správního soudu, volně dostupné na celosvětové komunikační síti internet adresu trvalého pobytu žalobce Č. X, P. X tedy osobní údaje žalobce, za jménem, příjmením a akademickým příjmením žalobce v rámci zveřejnění rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. října 2022, č. j.: 6 As 68/2022-70 učiněného v senátě složením z předsedy JUDr. Tomáše Langáška, LL.M., soudce JUDr. Ing. Filipa Dienstbiera, Ph.D. a soudkyně Mgr. Ing. Veroniky Juříčkové v právní věci žaloby žalobce proti žalované vládě, týkající se žaloby na ochranu před nezákonným zásahem žalované spočívající ve jmenování JUDr. Igora Stráže do funkce nejvyššího státního zástupce, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. února 2022, č. j.: 8 A 98/2021-76, přičemž adresa trvalého pobytu žalobce, bude sejmuta z elektronické úřední desky Nejvyššího správního soudu, v rámci svěšení citovaného rozsudku dne 26. října 2022 a to za situace, kdy adresa trvalého pobytu žalobce je a bude takto veřejně dostupná veřejnosti na celosvětové komunikační síti internetu od data 12. října 2022 do dne 26. října 2022 tedy po dobu dvou týdnů, čímž umožnil vydavatelství Media Network, s.r.o., se sídlem Revoluční 1082/8, Praha, IČO: 021 86 454, provozující zpravodajský web ceskajustice.cz, aby jediným kliknutím na odkaz ‚rozhodnutí NSS je dostupné na úřední desce‘ v článku ‚Nejvyšším státním zástupce se nemůže stát člověk, rozhodl Nejvyšší správní soud‘ ze dne 13. října 2022 v 9 hodin 32 minut byl velmi snadno veřejnosti dostupný na veřejné počítačové síti internetu osobní údaj žalobce a to adresa trvalého pobytu žalobce v rámci zveřejnění plného a nikoliv částečně anonymizovaného, co do adresy trvalého pobytu žalobce, rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 12. října 2022, č. j.: 6 As 68/2022-70“. Popsanými postupy měl dle žalobce žalovaný jako správní úřad vykonávající státní správu Nejvyššího správního soudu nezákonně zasáhnout do práva žalobce na ochranu soukromí dle čl. 8 odst. 1 evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „EÚLP“). Žalobce se dovolával rovněž čl. 17 EÚLP, čl. 7 odst. 1 a čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 17 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

[3] Žalobce v žalobě především uvedl, že žalovaný po určitou dobu zveřejňuje adresu jeho trvalého pobytu na úřední desce a elektronické úřední desce, ačkoliv mu musí být známo, že se jedná o neoprávněné a zbytečné zpřístupňování osobních údajů žalobce. Konstatoval, že si je vědom § 49 odst. 12 s. ř. s. a nálezů Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 38/18, podle jeho názoru však nesmí být jeho osobní údaje zveřejňovány vůbec, tedy ani po dobu dvou týdnů na elektronické úřední desce žalovaného. Žalobce poukázal na rizika spojená se zveřejňováním údajů o adresách bydliště účastníků řízení a dodal, že se žalovaný dopouští „zničení“ jeho práva na soukromí. Žalobce rovněž zdůraznil, že trvá na ústním projednání věci.

[4] Krajský soud shora uvedeným usnesením žalobu odmítl dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť dospěl s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 8 Ans 2/2005-63, publ. pod č. 692/2005 Sb. NSS (všechna zde zmiňovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz), k závěru, že napadený postup žalovaného není přezkoumatelný ve správním soudnictví, jelikož žalovaný při vyhlašování svých rozhodnutí nepůsobí jako správní orgán ve smyslu § 82 s. ř. s., nýbrž jako orgán moci soudní. Krajský soud dále odkázal na § 49 odst. 12 s. ř. s., nález Ústavního soudu ze dne

pokračování

18. 6. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 38/18, a rovněž na § 54 odst. 2 ve spojení s § 37 odst. 3 s. ř. s., z nichž dovodil, že žalovaný je povinen vyhlásit rozsudek veřejně, přičemž požadavek veřejnosti je naplněn i prostřednictvím zveřejnění výroku rozsudku a nejméně nosných důvodů odůvodnění na úřední a elektronické úřední desce soudu. Dodal, že vyhlášení rozsudku je jednoznačně výkonem jurisdikční části soudní moci. Vyhlášení rozsudku v jednací síni při ústním jednání je přitom postaveno na stejnou úroveň jako jeho vyhlášení prostřednictvím úřední desky či elektronické úřední desky soudu. Vyhlášení rozsudku formou jeho zveřejnění na úřední desce soudu, vč. elektronické úřední desky, je tedy přímým výkonem soudní moci, nikoliv výkonem administrativní činnosti soudu, není tedy přičitatelné žalovanému jako správnímu orgánu, jedná se o úkon moci soudní provedený na základě právní úpravy obsažené v soudním řádu správním při výkonu soudní moci v řízení o kasační stížnosti žalobce. Proti takovému úkonu nelze dle krajského soudu brojit žalobou podanou ve správním soudnictví ve smyslu § 82 a násl. s. ř. s. Krajský soud dále poukázal na rozdílnost nyní posuzovaného případu od věci, o níž rozhodl rozsudkem ze dne 7. 11. 2018, č. j. 31 A 68/2018-177, a v níž připustil žalobu k věcnému posouzení. V tehdy posuzovaném případě spočíval žalobou napadený zásah ve zveřejňování osobních údajů osob v databázi judikatury vedené žalovaným, nikoliv při vyhlášení rozsudku. Podstatou vedení dané databáze není vyhlášení rozsudku, tedy výkon soudnictví, ale dlouhodobá evidence judikatury, která přináleží státní správě soudů a jejíž pravidla při zveřejňování osobních údajů jsou v tomto smyslu přezkoumatelná ve správním soudnictví.

II.

Kasační stížnost, vyjádření žalovaného a další podání

[5] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti uvedenému usnesení krajského soudu kasační stížnost, kterou následně doplnil podáním, jež však z převážné části kopíruje původní kasační stížnost a pouze na několika místech rozvíjí dříve uplatněné námitky (včetně příměru postupu žalovaného při vyhlásování rozsudků, resp. jeho důsledků, k praktikám antisemitského týdeníku Arijský boj v době protektorátu). Stížní argumentace je rovněž poněkud neuspořádaná a stěžovatel se opakovaně vrací k některým dílčím otázkám. Nejvyšší správní soud tedy v zájmu stručnosti a přehlednosti tohoto rozsudku shrne argumentaci stěžovatele jako celek dle jednotlivých tematických okruhů uplatněných námitek, nikoliv po jednotlivých podáních. Rovněž je zapotřebí upozornit, že v posuzovaném případě kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Takovou kasační stížnost lze opřít pouze o důvody nezákonnosti tohoto rozhodnutí dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004-98, publ. pod č. 625/2005 Sb. NSS). Pod tento důvod spadá i případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí žaloby (viz též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 6 As 4/2004-53). Stěžovatel sice uvádí, že kasační stížnost podává z důvodu nezákonnosti odmítnutí žaloby ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., podstatná část jím uplatněných námitek se však týká posouzení zákonnosti žalobou vymezeného postupu žalovaného, tedy otázky důvodnosti žaloby, nikoliv zákonnosti jejího odmítnutí. Těmito námitkami se Nejvyšší správní soud nemohl v posuzovaném případě zabývat a neshledal tedy ani důvod je zde podrobně rekapitulovat.

[6] Stěžovatel trvá na tom, že brojil proti činnosti žalovaného jako správního orgánu. Za zveřejnění stěžovatelových osobních údajů je odpovědný především žalovaný, který

tento postup umožnil a vyžadoval po svých administrativních pracovnících prostřednictvím směrnice č. 3/2017, Kancelářský a spisový řád Nejvyššího správního soudu, v účinném znění (ve znění směrnice č. 3/2019, č. 4/2021, č. 10/2021 a č. 5/2022), kterou stěžovatel navrhuje provést k důkazu, a dodává, že interní akt žalovaného či jeho předsedy nemůže prolomit zákonnou ochranu stěžovatelova soukromí a jeho osobních údajů. Dále stěžovatel s odkazem na § 26 odst. 7 jednacího řádu Nejvyššího správního soudu (který rovněž navrhuje provést jako důkaz) uvádí, že k vyhlášení rozhodnutí vyvěšením úplného znění jeho písemného vyhotovení na úřední desce po dobu dvou týdnů dochází na příkaz předsedy žalovaného, tedy státní správy žalovaného, nikoliv z vůle jednotlivých soudních senátů či jejich předsedů v rámci výkonu soudní činnosti. Odpovědnost za žalobou vymezené zásahy tedy nese žalovaný jako správní orgán. Závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 38/18, z něhož krajský soud vyšel, „nemají sílu kodifikovaného práva“. Nálezy Ústavního soudu nemohou dle stěžovatele nahradit činnost zákonodárce. Ani daný nálezh přitom žalovanému neukládá vyvěšovat osobní údaje účastníků řízení na internetu. Stěžovatel sice rozumí právní argumentaci krajského soudu, který vidí rozdíl mezi zpřístupňováním judikatury žalovaného a zveřejňováním rozsudků na jeho elektronické úřední desce v rámci vyhlášení rozsudku, považuje však za podstatné, že v obou případech dochází ke zveřejňování rozsudků na webu žalovaného provozovaném státní správou žalovaného a jen stěží lze odůvodnit, že jednou je vyvěšení na internetu výkonem státním správou soudu a jindy výkonem soudnictví.

[7] Stěžovatel dále uplatnil námitky proti postupu krajského soudu a způsobu, jakým přistoupil k posouzení žaloby. Konkrétně namítá, že v žalobě brojl proti dvěma různým zásahům, krajský soud měl tedy tyto dva případy v odůvodnění napadeného usnesení odůvodnit samostatně, což však neučinil k tíži srozumitelnosti daného odůvodnění. Dle stěžovatele krajský soud pochybil také tím, že ve věci neprovedl ústní jednání, ačkoliv na jeho provedení trvali oba účastníci řízení, ani účastníkům nesdělil, jaké otázky považuje za podstatné pro posouzení věci, aby v zájmu předvídatelnosti soudního rozhodnutí umožnil stěžovateli zaměřit se argumentačně na otázku, zda je ve věci vůbec odpovědný žalovaný jako správní orgán. Jako příklad správného a předvídatelného postupu poukazuje stěžovatel na postup Nejvyššího správního soudu právě ve věci sp. zn. 6 As 68/2022. Stěžovatel připouští, že mu krajský soud doručil dne 16. 1. 2023 vyjádření žalovaného k podané žalobě, v němž žalovaný vyjádřil názor, že žalobou napadené jednání není postupem správního orgánu, stěžovatel však vycházel při posouzení povahy daného jednání z rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 11. 2018, č. j. 31 A 68/2018-177, a měl tedy za to, že se jedná o postup správního orgánu. Krajský soud sice stěžovateli poskytl měsíční lhůtu pro podání repliky k vyjádření žalovaného, stěžovatel však byl od 1. 2. 2023 do 5. 3. 2023 v pracovní neschopnosti (k prokázání tohoto tvrzení navrhuje provést k důkazu příslušné potvrzení a rozhodnutí o pracovní neschopnosti, popřípadě znalecký posudek či lékařské zprávy ošetřujícího lékaře). Stěžovatel tedy repliku objektivně nemohl podat.

[8] Stěžovatel rovněž uplatnil řadu námitek, jimiž zpochybňuje zákonnost žalobou napadeného postupu žalovaného, tyto námitky soud shrnuje pouze ve vší stručnosti, neboť (jak již bylo vysvětleno výše) nejsou v tomto řízení přípustné. Stěžovatel namítá, že krajský soud neodkázal v napadeném usnesení na žádné konkrétní zákonné ustanovení, které by žalovaného opravňovalo k žalobou vymezenému postupu. Soudní řád správní o vyvěšování rozsudků žalovaného nic nestanoví, a tedy tento postup ani nepřipouští. Za příklad správného postupu při vyhlášení soudních rozhodnutí považuje stěžovatel způsob, jakým

pokračování

postupuje Nejvyšší soud. Stěžovatel v této souvislosti rovněž podotýká, že řízení před Nejvyšším soudem následuje až po řízení před soudy prvního a druhého stupně, zatímco řízení před žalovaným následuje po řízení před soudem rozhodujícím ve správním soudnictví. Stěžovatel dále uvádí, že „*přirozeně souhlasí s tím, že vyhlášení rozsudku je výkonem soudní moci – výkonem jurisdikční činnosti soudu, avšak nesouhlasí již s tím, že by soudní řád správní a zejména Ústava a Listina základních práv a svobod umožňovaly vyvěšovat rozsudek ve věci stěžovatele tak, aby byl přístupný každému, a aniž by stěžovatel měl možnost vždy spolehlivě vědět, že rozsudek je vyhlášován*“. Poukazuje na to, že daný rozsudek byl vyvěšen na úřední desce soudu a jeho elektronické úřední desce i poté, co byl doručen stěžovateli a patrně rovněž žalované v uvedené věci, vyhlásování rozsudku tedy zjevně nemohlo sloužit potřebám účastníků řízení, kteří již dané rozhodnutí obdrželi. Dle stěžovatele soudy nejsou oprávněny zveřejňovat osobní údaje účastníků řízení, včetně údajů citlivých, a pokud by to zákon umožňoval, nezbyvá než jej „*upravit*“ tak, aby respektoval právo účastníků řízení na soukromí.

[9] Vyhlásování neanonymizovaných rozsudků prostřednictvím internetové sítě považuje stěžovatel za nezákonnou, neetickou a účelovou praxi s cílem „*nenamáhat*“ soud vyhlášením rozsudku při ústním jednání. Dle stěžovatele vede daná praxe k izolaci soudců žalovaného a postupné ztrátě schopnosti ústně odůvodnit rozsudek po jeho vyhlášení, která je nedílnou součástí výkonu soudcovského povolání. Dále stěžovatel poukazuje na to, že vyhlášení rozsudku prostřednictvím úřední desky soudu nerespektuje význam slova „*vyhlášení*“: „*Vyhlášení obsahuje v sobě slovo hlas tedy hlasový projev, který však pouhé zveřejnění na desce nebo internetu absentuje*.“ Poukazuje rovněž na to, že vyhlášení rozhodnutí při jednání je přítomen pouze úzký okruh osob ve srovnání s vyhlášením prostřednictvím úřední desky či dokonce elektronické úřední desky. Dodává, že postup žalovaného lze rovněž přezkoumat v řízení podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. Stěžovatel uvádí, že žalovaný vyvěsil plné znění svého rozsudku, čímž narušil jeho soukromí více, než požaduje § 49 odst. 12 s. ř. s. a judikatura Ústavního soudu. Stěžovatel rovněž opětovně poukázal na rizika spojená se zveřejňováním adres účastníků řízení, obsáhle popsal, v čem spatřuje dopad daného postupu do svých práv, a dodal, že žalovaný obdobným způsobem postupuje systematicky nejen vůči němu, ale i vůči jiným účastníkům řízení. Poukázal rovněž na intenzitu zásahu do svých práv spočívající v tom, že žalovaný umožnil vydavatelství Media Network, s.r.o. umístit do článku na jím provozovaném webu odkaz na neanonymizované znění předmětného rozhodnutí.

[10] Dle stěžovatele je na soudcích Nejvyššího správního soudu, zda si „*vyberou*“, že žalovaným nemůže být Nejvyšší správní soud jako orgán veřejné správy, a zveřejňování osobních údajů stěžovatele tak bude připsáno na jejich odpovědnost, nebo že je za daný postup odpovědný Nejvyšší správní soud jako správní orgán, a v takovém případě ponese odpovědnost zejména předseda soudu.

[11] Stěžovatel se dále pozastavil nad tím, že jednotlivé senáty žalovaného mají více předsedů. „*Obměňování*“ funkce předsedy senátu dle stěžovatele směřuje k nepřípustnému navýšení platu soudce o příplatek za funkci předsedy senátu.

[12] Dále stěžovatel podotkl, že krajský soud ani žalovaný nevysvětlili, jakým způsobem se má stěžovatel domoci ochrany svých práv.

[13] V závěru kasační stížnosti stěžovatel namítl podjatost všech soudců Nejvyššího správního soudu z důvodu, že nemohou projednávat spor stěžovatele s jejich „zaměstnavatelem“. Rovněž poukázal na to, že předseda Nejvyššího správního soudu, který je jednotlivým soudcům služebně nadřízen, prosazuje v daném řízení odlišný právní názor než stěžovatel. Projednají-li kasační stížnost soudci z příslušného senátu Nejvyššího správního soudu s odůvodněním, že není jiného nepodjatého orgánu pro projednání podané kasační stížnosti, a nebude-li kasační stížnosti stěžovatele vyhověno, nebude rozhodnutí Nejvyššího správního soudu budit důvěru.

[14] Následně stěžovatel v podání, které bylo Nejvyššímu správnímu soudu doručeno dne 21. 4. 2023, namítl podjatost soudců JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery. Podjatost JUDr. Camrdy a JUDr. Matyášové spatřuje v tom, že vyřídili „dehonestačním způsobem“ stěžovatelem uplatněné námitky proti zveřejňování jeho osobních údajů na internetu. Dále stěžovatel poukázal na to, že žalobou napadený postup vytyká rovněž jmenovaným soudcům a že se v posuzovaném případě jedná o spor mezi stěžovatelem a „zaměstnavatelem“ těchto soudců.

[15] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a má náležité právnické vzdělání (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[17] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval stěžovatelem vznesenými námitkami podjatosti soudců Nejvyššího správního soudu.

[18] Ve vztahu k námitce podjatosti všech soudců Nejvyššího správního soudu lze odkázat na závěry, k nimž Nejvyšší správní soud dospěl v usnesení ze dne 6. 2. 2019, č. j. Nao 4/2019-34: „*Pochybnosti o nepodjatosti soudců sedmého senátu Nejvyššího správního soudu stěžovatel odvozuje od skutečnosti, že Nejvyšší správní soud je v řízení zároveň žalovaným správním orgánem. Tímto typem námitky podjatosti se již Nejvyšší správní soud zabýval v několika svých rozhodnutích, přičemž dospěl k závěru, že je vyloučen postup, aby o kasační stížnosti rozhodl jiný orgán, neboť jediným soudem, jenž je oprávněn projednat a rozhodnout kasační stížnost proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, je právě Nejvyšší správní soud (§ 12 odst. 1 s. ř. s.)*“ (rozsudek ze dne 27. března 2013 č. j. 2 As 20/2013-41), přičemž „*nahlíženo logikou takto uplatněné námitky by na Nejvyšším správním soudě nebyl žádný soudce, který by o podjatosti mohl rozhodnout*“ (usnesení ze dne 1. července 2009 č. j. Vol 4/2009-13). V tomto směru je třeba mít při rozhodování o vyloučení soudce pro podjatost na paměti „*zachování funkčnosti soudu, resp. zákaz denegationis iustitiae, z čehož plyne, že výklad a aplikace ustanovení o vyloučení soudců nemohou vyústit v situaci, kdy již nebudou žádní soudci, kteří by o věci mohli rozhodovat*“ (usnesení Nejvyššího správního soudu

pokračování

ze dne 27. srpna 2013, č. j. Nao 41/2013-56). V usnesení ze dne 14. listopadu 2013, č. j. Nao 49/2013-9 potom Nejvyšší správní soud odkázal rovněž na tzv. doctrine of necessity, podle níž „může ve věci rozhodovat i soudce, který by byl jinak vyloučen, pokud by odlišný postup vyústil v odepření spravedlnosti“. Při posuzování podjatosti soudců Nejvyššího správního soudu je proto třeba přijmout restriktivnější hledisko a jen ve skutečnosti, že správní žaloba směřovala proti úkonu Nejvyššího správního soudu či jeho předsedy, nelze spatřovat důvod pro vyloučení soudců z rozhodování o kasační stížnosti v dané věci.“ Z uvedeného je zřejmé, že námitka systémové podjatosti všech soudců Nejvyššího správního soudu nemůže být úspěšná, neboť by v případě jejich vyloučení z projednání věci nezbyl nikdo, kdy by o dané věci mohl rozhodnout.

[19] Pokud se jedná o námitku podjatosti konkrétně jmenovaných soudců pátého senátu Nejvyššího správního soudu, Nejvyšší správní soud stěžovatele již v přípisu ze dne 27. 4. 2023, č. j. 6 As 48/2023-49, informoval o tom, že daná námitka byla uplatněna opožděně.

[20] Dle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována.

[21] Dle § 40 odst. 2 s. ř. s. lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje s dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

[22] Dle stanoviska Ústavního soudu ze dne 7. 9. 2021, sp. zn. Pl. ÚS-st. 53/21, je třeba včasnost elektronického podání učiněného prostřednictvím e-mailu posuzovat podle okamžiku, kdy podání dojde soudu, nikoliv podle okamžiku, kdy je podatelem odesláno. Za okamžik, kdy je podání řádně učiněno, se považuje okamžik, kdy se e-mailová zpráva dostane do dispozice soudu; pro posouzení včasnosti podání není relevantní, kdy se s ním soud fakticky seznámil.

[23] Nejvyšší správní soud stěžovateli přípisem ze dne 13. 4. 2023, č. j. 6 As 48/2023-35, poskytl informace o řízení, včetně informace o tom, že věc byla v souladu s rozvrhem práce a opatřením předsedy Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2023, č. j. 6 As 48/2023-33, přidělena k projednání a rozhodnutí 5. senátu Nejvyššího správního soudu ve složení: JUDr. Jakub Camrda, JUDr. Lenka Matyášová a JUDr. Viktor Kučera. Současně byl stěžovatel poučen o možnosti namítnout podjatost uvedených soudců v propadné lhůtě jednoho týdne od doručení tohoto přípisu. Z doručanky založené ve spise je patrné, že byl uvedený přípis stěžovateli doručen prostřednictvím datové schránky ve čtvrtek dne 13. 4. 2023. O skutečnostech, v nichž spatřuje podjatost jmenovaných soudců, musel stěžovatel vzhledem k jejich povaze nepochybně vědět již před tím, než mu byl uvedený přípis doručen, dnem jeho doručení tedy počala běžet týdenní lhůta pro uplatnění námítky podjatosti stanovená v § 8 odst. 5 s. ř. s. Tato lhůta tedy uplynula v souladu s pravidlem pro počítání lhůt stanovených podle týdnů (§ 40 odst. 2 s. ř. s.) ve čtvrtek dne 20. 4. 2023. Vzhledem k tomu, že podání, v němž stěžovatel namítl podjatost soudců JUDr. Jakuba Camrdu, JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery, bylo doručeno do e-mailové

schránky Nejvyššího správního soudu až v pátek dne 21. 4. 2023 v 0 h 0 min 9 s, tedy po uplynutí uvedené propadné lhůty pro podání námítky podjatosti, nemohl Nejvyšší správní soud k dané námitce přihlédnout.

[24] Vzhledem k tomu, že soudce, který zjistí důvod své podjatosti, má dle § 8 odst. 3 s. ř. s. sám oznámit takovou skutečnost předsedovi soudu, dodává Nejvyšší správní soud, že soudci pátého senátu sami žádné skutečnosti zakládající jejich podjatost v uvedené věci neshledali. Nejsou si vědomi (nad rámec již výše rozebraných skutečností) žádného svého vztahu k posuzované věci, ani k účastníkům řízení, ani jiných skutečností, které by mohly zakládat pochyby o jejich nepodjatosti. Pokud jde o vypořádání obsáhlých námitek stěžovatele proti zveřejňování jeho osobních údajů, které stěžovatel obvykle připojoval ke kasačním stížnostem, jež podával jako právní zástupce jménem svých klientů, v příslušných rozhodnutích 5. senátu Nejvyššího správního soudu o těchto kasačních stížnostech, Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že dle § 8 odst. 1 věty poslední s. ř. s. důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[25] Nejvyšší správní soud tedy přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[26] Nejvyšší správní soud nejprve opět zdůrazňuje, že posuzovaná kasační stížnost směřuje proti usnesení krajského soudu, jímž byla žaloba odmítnuta pro nedostatek pravomoci soudu, v takovém případě lze kasační stížnost podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí žaloby (§ 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.). Nejvyššímu správnímu soudu v takovém případě nepřísluší vyjadřovat se z hlediska předmětu žaloby k věci samé, tedy v tomto případě posuzovat zákonnost žalobou napadeného postupu žalovaného, nýbrž posuzuje pouze otázku, zda krajský soud postupoval správně, když žalobu odmítl a meritorně ji tedy neposuzoval.

[27] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkami týkajícími se postupu krajského soudu.

[28] Spatřuje-li stěžovatel pochybení krajského soudu v tom, že napadené usnesení neodůvodnil zvlášť ve vztahu ke každému z dílčích žalobou napadených zásahů, nelze jeho námitku považovat za důvodnou. K odmítnutí žaloby ve vztahu k oběma dílčím zásahům totiž vedl stejný důvod – krajský soud dospěl k závěru, že k posouzení věci nemá pravomoc. Z tohoto hlediska tedy není podstatné, který z uvedených zásahů představoval intenzivnější zásah do práv stěžovatele. Důvod, který vedl k odmítnutí žaloby, se týkal stejným způsobem obou dílčích zásahů – oba tyto zásahy považoval krajský soud za součást výkonu moci soudní, nikoliv za úkony žalovaného jako správního orgánu. Nebyl tedy důvod odůvodňovat napadené usnesení zvlášť ve vztahu ke každému z žalobou vymezených zásahů.

[29] K námitkám týkajícím se neprovedení ústního jednání je v první řadě zapotřebí uvést, že jednání se obecně nařizuje k projednání věci samé (§ 49 odst. 1 s. ř. s.). V posuzovaném případě byla napadeným usnesením žaloba odmítnuta, krajský soud tedy o věci samé

pokračování

nerozhodoval. K vydání procesního rozhodnutí (byť by se jím řízení končilo) je zapotřebí nařídit jednání pouze v případech, kdy by bylo nutné provést dokazování, tato potřeba však v nyní posuzovaném případě nevystala.

[30] Stěžovatel však v návaznosti na námitku týkající se nenařízení jednání rozvíjí argumentaci ohledně toho, že v řízení před krajským soudem neměl příležitost argumentovat ve prospěch závěru o tom, že se žalovaný při provádění žalobou vymezených úkonů nacházel v postavení správního orgánu. Z této argumentace je patrné, že stěžovatel primárně nespáruje pochybení krajského soudu v samotném neprovedení jednání, nýbrž v překvapivosti napadeného usnesení. Ani této argumentační linii však nelze přisvědčit. Stěžovatel je advokát, který ve své praxi velmi často vystupuje před správními soudy. Vzhledem ke svému vzdělání a bohaté praxi tedy jistě musel očekávat, že napadá-li žalobou postup žalovaného, který je především orgánem moci soudní, přičemž napadený postup velmi úzce souvisí s jeho rozhodovací činností, bude v řízení zapotřebí posoudit, zda je vůbec žalobou napadený postup zásahem správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s. Potřeba argumentačně se na tuto otázku zaměřit tedy nemohla být pro stěžovatele překvapivá. Na tom nic nemění ani závěry rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 7. 11. 2018, č. j. 31 A 68/2018-177. Na tento rozsudek se stěžovatel nemohl spoléhat, neboť se týkal již na první pohled odlišné situace – žalobou napadený zásah spočíval ve zveřejnění osobních údajů stěžovatele v databázi soudních rozhodnutí, nikoliv při vyhlášení rozsudku. Stěžovatelem popisovaný příkladný postup Nejvyššího správního soudu v jiném řízení (právě v tom, u něhož stěžovatel ve vyhlášení konečného rozsudku spatřuje nezákonný zásah) přesahuje zákonnou poučovací povinnost kladenou na soudy rozhodující ve správním soudnictví a nezakládá ustálenou soudní praxi, ani legitimní očekávání stěžovatele, a nemůže tak zavazovat krajský soud k tomu, aby postupoval obdobným způsobem. Stěžovatel se tedy mohl k dané otázce vyjádřit i bez návaznosti na vyjádření žalovaného, a není proto rozhodné, zda byl po část lhůty, kterou mu krajský soud poskytl pro podání repliky, ve stavu pracovní neschopnosti (ani v této souvislosti tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro provedení dokazování). O této skutečnosti navíc stěžovatel krajský soud neinformoval, není tedy pochybením soudu, že stěžovateli neposkytl delší časový prostor pro zaslání repliky.

[31] Dále se Nejvyšší správní soud zabýval zákonností odmítnutí žaloby. Klíčovou otázkou je v této souvislosti to, zda měl krajský soud pravomoc rozhodnout o dané žalobě.

[32] Dle § 4 odst. 1 s. ř. s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o a) žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“), b) ochraně proti nečinnosti správního orgánu, c) ochraně před nezákonným zásahem správního orgánu, d) kompetenčních žalobách. Dle odstavce 2 téhož ustanovení ve správním soudnictví dále soudy rozhodují a) ve věcech volebních a ve věcech místního a krajského referenda, b) ve věcech politických stran a politických hnutí, c) o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho částí pro rozpor se zákonem.

[33] Dle § 82 s. ř. s. každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl

zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.

[34] Stěžovatel žalobou stručně řečeno brojí proti zveřejnění svých osobních údajů (konkrétně jména, příjmení a adresy) na úřední desce a elektronické úřední desce žalovaného, k němuž došlo při vyhlášení žalovaným vydaného rozsudku. Stěžovatel má za to, že krajský soud byl oprávněn ve věci rozhodnout, neboť se jednalo o žalobu na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu ve smyslu § 82 s. ř. s. Krajský soud však dospěl k závěru, že se o takový případ nejedná, neboť při žalobou napadeném postupu žalovaný nevystupoval v pozici správního orgánu, nýbrž jako orgán moci soudní.

[35] Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 25. 7. 2005, č. j. 8 Ans 2/2005-63 (na který odkázal také krajský soud), vysvětlil, že za výkon soudní moci nelze považovat pouze samotnou rozhodovací činnost soudu. Konkrétně uvedl: „*Výkon soudní moci, oprostěné od výkonné moci veřejné ve smyslu správy soudu, je tedy soubor činností zahrnujících nejen přímou rozhodovací činnost (ve významu shodném s názorem stěžovatele), ale také výkonem činností, které nejsou přímou jurisdikční činností, nicméně jsou s jejím výkonem bezprostředně spojeny (a které stěžovatel nesprávně zařazuje do oblasti veřejné výkonné moci).*“

[36] Požadavek veřejného vyhlášení rozsudku vyplývá přímo z čl. 96 odst. 2 Ústavy, čl. 6 odst. 1 EÚLP a čl. 14 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, a pokud jde o samotné soudní řízení správní, z § 49 odst. 10 s. ř. s. Způsob vyhlášení rozsudků v soudním řízení správním je dále konkretizován (ovšem pouze pro případ, že ve věci proběhlo jednání) v § 49 odst. 12 s. ř. s. Obsahem a významem povinnosti soudu vyhlásit rozsudek se zabýval Ústavní soud především v nálezu ze dne 18. 6. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 38/18, v němž mimo jiné upozornil na to, že vyhlášení rozsudku neplní funkci jeho pouhého zveřejnění, ale má rovněž své procesní důsledky, neboť jakmile soud vyhlásí rozsudek, je jím vázán (§ 49 odst. 10 s. ř. s.). Ústavní soud v daném nálezu výslovně připustil také možnost vyhlášení rozsudků jejich vyvěšením na úřední desce soudu, včetně jeho elektronické úřední desky. Dle Ústavního soudu sice není pro řádné vyhlášení rozsudku nutné zveřejnit jeho plné znění, je ovšem třeba vyhlásit alespoň jeho nosné důvody. Z odůvodnění uvedeného nálezu (zejména bodu 36) rovněž vyplývá, že zveřejnění anonymizované verze rozsudku Ústavní soud nepovažuje pro řádné vyhlášení rozsudku za dostatečné, neboť z ní není patrné, kdo byl účastníkem řízení. Nálezy Ústavního soudu sice nemají povahu zákona, jedná se však o závazný výklad norem ústavního práva s precedenčními účinky (viz čl. 89 odst. 2 Ústavy, jehož výkladem se Ústavní soud zevrubně zabýval mj. v nálezu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 301/05). Krajský soud tedy postupoval správně, pokud se v napadeném usnesení řídil judikaturou Ústavního soudu.

[37] Z uvedeného je zřejmé, že vyhlášení rozsudku je jedním z řady úkonů, které soud činí v rámci soudního řízení a které zcela bezprostředně a neoddělitelně souvisejí s jeho rozhodovací činností. Vyhlášení rozsudku má rovněž zásadní procesní důsledky a soud při jeho provádění postupuje na základě procesních předpisů, které upravují soudní řízení. Vyhlášení rozsudku tedy představuje výkon soudní moci, nikoliv výkon exekutivních (správních) pravomocí soudu.

[38] Výše uvedené koneckonců nerozporuje ani stěžovatel, který v kasační stížnosti rovněž uznal, že vyhlášení rozsudku je výkonem soudní moci. Jeho klíčový argument

pokračování

spočívá v tom, že soud při vyhlášení rozsudku postupuje na základě interních aktů vydaných předsedou soudu v rámci výkonu státní správy soudu. Z toho stěžovatel dovozuje, že za konkrétní způsob vyhlášení rozsudku, který stěžovatel považuje za nezákonný, odpovídá žalovaný jako správní orgán. Této argumentaci ovšem nelze přisvědčit.

[39] Na povaze vyhlášení rozsudku jako postupu bezprostředně souvisejícího s výkonem rozhodovací činnosti nemůže nic změnit, pokud soudce při jeho realizaci postupuje v souladu s jednacím řádem či jiným interním aktem vydaným na úrovni soudu. Nejvyšší správní soud v již zmiňovaném usnesení ze dne 6. 2. 2019, č. j. Nao 4/2019-34, mj. zdůraznil, že při své rozhodovací činnosti je soudce vázán pouze zákonem a mezinárodní smlouvou, která je součástí právního řádu (čl. 95 odst. 1 Ústavy). Kancelářský a spisový řád žalovaného i jeho jednacím řád jsou pouze vnitřními organizačními předpisy soudu, jimiž však soudci nejsou při své rozhodovací činnosti vázáni. K vyhlášení rozsudků dochází na pokyn soudce, který se může od standardního postupu vyhlášení rozsudků předvídaného interními organizačními předpisy soudu odchýlit a v závislosti na konkrétních okolnostech posuzovaného případu zvolit jiný postup vyhlášení rozsudku souladný v první řadě s ústavním pořádkem a dále se zákonem a mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu České republiky. Nejvyšší správní soud tedy neshledal ani důvod provádět dokazování uvedenými vnitřními předpisy.

[40] Uvádí-li stěžovatel v návaznosti na skutečnost, že krajský soud nepostupoval obdobně jako ve svém rozsudku ze dne 7. 11. 2018, č. j. 31 A 68/2018-177, že považuje za podstatné, že v obou případech dochází ke zveřejnění rozsudku na webu žalovaného, a lze tedy stěží odůvodnit, že se v jednom případě jedná o výkon soudnictví a ve druhém o výkon státní správy, nelze jeho argumentaci přisvědčit. Jak již bylo uvedeno výše, soudy vykonávají na jedné straně svou soudní pravomoc, na druhé straně však v některých případech vystupují jako orgány veřejné správy. Pro posouzení toho, v jaké z těchto pozic soud (případně jeho jménem jednáající soudní funkcionář) v konkrétním případě vystupuje, je rozhodující souvislost jeho postupu s výkonem rozhodovací činnosti, nikoliv to, zda při něm využije prostředky, jejichž dostupnost zajišťuje správa soudu (tedy v tomto případě webové stránky soudu). Opačný výklad by vedl ke zcela absurdním závěrům. Soudy při své rozhodovací činnosti samozřejmě pracují s prostředky a nástroji, které pro ně zajišťuje správa soudu (ať již se jedná o webové stránky soudu, jeho informační systém, hardware a software potřebný pro vypracování rozhodnutí, nebo například papír používaný k vtištění písemného vyhotovení rozhodnutí a dalšího obsahu soudních spisů). To však neznamená, že by se soud použitím těchto prostředků při své rozhodovací činnosti dostával do pozice správního orgánu. Účel a důvod zveřejňování rozsudků na elektronické úřední desce soudu je zkrátka zcela odlišný, než je tomu v případě jeho zveřejnění (v alespoň částečně anonymizované podobě) v databázi judikatury žalovaného; tyto situace tedy nelze z hlediska soudního přezkumu postupu žalovaného vnímat jako obdobné (srov. § 50l odst. 3 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s.).

[41] Již vůbec pak nelze za zásah správního orgánu považovat, pokud si osoba soukromého práva, např. vydavatel elektronického média, zřídí na elektronickou desku žalovaného, případně konkrétní tam vyhlášený rozsudek odkaz (a to i přes upozornění obsažené na elektronické úřední desce žalovaného, které žalovaný připomněl ve vyjádření k žalobě: „*Nejvyšší správní soud upozorňuje, že osobní údaje jako součást vyhlášeného rozhodnutí zveřejňuje jen na (...) nezbytně nutnou dobu. I když dochází ke zveřejnění*

prostřednictvím elektronické úřední desky na internetu a na úřední desce v budově soudu, nelze osobní údaje obsažené v těchto rozhodnutích dále šířit nebo dále zpracovávat. To je možné jen na základě právního titulu ke zpracování osobních údajů a za splnění podmínek nařízení GDPR a zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, a každý kdo tak činí, nese za takové zpracování plnou odpovědnost.“). Je zřejmé, že cítil-li se stěžovatel postupem takového subjektu dotčen na svých právech, musí volit ke své ochraně jiné právní prostředky, než je zásahová správní žaloba.

[42] Namítá-li přitom stěžovatel, že krajský soud v napadeném rozhodnutí neuvedl, jakým konkrétním způsobem se mohl stěžovatel domoci ochrany svých práv, nelze než uvést, že takovou povinnost krajský soud nemá, a nejedná se tedy o jeho procesní pochybení, natožpak pochybení, které by představovalo důvod pro zrušení napadeného usnesení.

[43] Stěžovatelem předestřené argumenty týkající se skutečnosti, že jednotlivé senáty žalovaného mají více předsedů, nejsou pro posouzení projednávané věci vůbec relevantní, Nejvyšší správní soud se jimi tedy dále nezabýval.

[44] Jak již bylo uvedeno výše, argumentací týkající se zákonnosti postupu žalovaného při vyhlásování jeho rozsudků se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat a neprováděl tedy ani k této argumentaci se vztahující důkazy navržené stěžovatelem. Lze však obecně uvést, že ze stěžovatelem předestřených argumentů (i z těch, které nejsou za hranou korektní právní argumentace, kterou nepochybně překračuje mj. přirovnávání důsledků postupu žalovaného k praktikám Arijského boje při zveřejňování adres osob židovského původu, jejich partnerů apod.) je patrné, že stěžovatel zcela nepochopil smysl veřejného vyhlásování rozsudků. Tento postup nemá sloužit k tomu, aby se s obsahem rozhodnutí seznámili účastníci řízení. Těm je rozsudek přímo doručován zákonem stanoveným způsobem (byť v některých případech může být doručování realizováno rovněž za použití úřední desky soudu, včetně jeho elektronické úřední desky). Účelem vyhlášení rozsudku je právě to, aby se s jeho obsahem mohla v souladu s čl. 96 odst. 2 Ústavy seznámit veřejnost. To zdůrazňoval rovněž Ústavní soud v opakovaně zmiňovaném nálezu ze dne 18. 6. 2019, Pl. ÚS 38/18. Stěžovatel tedy svou argumentací v podstatě směřuje přímo proti smyslu ústavně zakotveného požadavku na veřejné vyhlásování rozsudků. Poukazuje-li stěžovatel jako na příklad dobré praxe při vyhlásování rozsudků na postup Nejvyššího soudu, je třeba upozornit, že i Nejvyšší soud zveřejňuje na své elektronické úřední desce neanonymizovanou verzi rozhodnutí. Není tedy zřejmé, v čem stěžovatel považuje tento postup za šetrnější k právům účastníků řízení.

IV.

Závěr a náklady řízení

[45] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[46] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože mu podle obsahu spisu v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nevznikly.

pokračování

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.)

V Brně dne 9. října 2023

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu